Joona Turtiainen

6.10.2025

Eduskunnan ympäristövaliokunta

VNS 7/2025 vp Valtioneuvoston tulevaisuusselonteon ensimmäinen osa Strateginen toimintaympäristöanalyysi sekä skenaarioita vuoteen 2045

Energiateollisuuden lausunto Valtioneuvoston tulevaisuusselonteon strategisesta toimintaympäristöanalyysistä

Energiateollisuus kiittää valiokuntaa lausuntopyynnöstä ja valtioneuvostoa sekä tulevaisuusselonteon toteuttajia laadukkaasta ja perusteellisesta varautumisen ja ennakoinnin työkalusta.

Energiateollisuudella ei ole tulevaisuusselonteon sisältöön huomautettavaa. Alan kuva toimintaympäristöstä ja tulevaisuuden haasteista vastaa energian osalta hyvin selonteon laajempaa tarkastelua.

Kiinnitämme huomion ministeriöiden resurssointiin riittävästi siten, että tulevaisuusselontekoa voidaan hyödyntää työkaluna. Perustyön ja tulevaisuustyön välille tulee voida syntyä aitoja yhteyksiä. Erityisesti kriittisten aiheiden EU-päätöksentekoon ja linjaamiseen on voitava osallistua täydellä painolla, sillä kauaskantoisia ratkaisuja tehdään parhaillaan.

Energiateollisuuden mielestä **Suomen on tavoiteltava** yhteiskunnan, energian käyttäjän ja luontovaikutuksien kannalta positiivista ja hyvinvointia luovaa energiapolkua. Tästä näkökulmasta tulevaisuuden must-win-battlet ja joka tapauksessa toteutettavat toimet voidaan muodostaa seuraavasti:

- Sähkön- ja lämmöntuotanto rakentuvat markkinaehtoisesti ja teknologianeutraalisti. Poliittinen toimintaympäristö on investointeja edistävä.
- Toimintaympäristö tukee vahvojen energiaverkkojen edelleen kehittämistä. Sääntely luo edellytykset investoida verkkoihin ennakoivasti.
- Energiamarkkinat toimivat markkinaehtoisesti ja teknologianeutraalisti. Asiakkaat voivat osallistua aktiivisesti markkinoille ja hyötyvät joustoista.
- Energia-alalle tulee uusia osaajia ja uuden osaamisen potentiaalia hyödynnetään laajasti.
- Suomi järjestelmällisesti ylläpitää ja parantaa puhtaaseen ja varmaan sähköön perustuvia ja vetytaloutta mahdollistavia kilpailuetuja.

Tulevaisuusselonteon skenaarioista erityisesti Yhteistyön maailmassa Suomi voisi tavoitella suurta roolia ja edistysaskeleita puhtaan energian mahdollistamana. Myös Teknojättien maailmassa Suomi voi löytää oman energiapolkunsa strategisesti asemoitumalla, mutta epävarmuudet kasvavat. Riskipitoisemmissa skenaarioissa energiaturvallisuus painottuu enemmän talouskasvun kustannuksella. Blokkiutuneessa maailmassa energiapäätökset olisivat valtiovetoisia ja suomalaisille

puhtaaseen energiaan perustuville vientituotteille olisi epävarmemmin kysyntää, tai ne olisi välineellistetty geopolitiikassa. Romahduksen maailma edellyttäisi Suomeltakin energiapolitiikan strategista uudelleenpriorisointia.

Selonteon energia-analyysiä voisi syventää kohdennetulla lisätarkastelulla energiaresurssien, kuten raaka- ja polttoaineiden sekä teknologioiden jakautumiseen maailmassa. Siirtymä fossiilipolttoaineista harvinaisia maametalleja edellyttävään uusiutuvan energian, sähköistymisen ja akkujen maailmaan linkittyy monin tavoin selonteossa tarkasteltuihin tekijöihin, eikä näitä ole juurikaan käsitelty.

Selonteon kuvaa toimintaympäristöstä tulisi jatkossa hyödyntää energia- ja ilmastostrategian sekä teollisuuspoliittisen strategian pohjana. Seuraava tilaisuus tähän lienee hallituskaudella 2027–31. Tätä ei nyt mainita työ- ja elinkeinoministeriön suunnitelmassa hyödyntää tulevaisuusselontekoa.

Energiateollisuus ry on mielellään käytettävissä selonteon jatkokeskusteluissa, sen soveltamisessa sekä tulevilla päivityskierroksilla.

Parhain terveisin,

Joona Turtiainen
Johtaja, kestävä kasvu

Energiateollisuus ry
040 586 5939
joona.turtiainen@energia.fi